

พระครูวิมลคุณากร (หลวงปู่ศุข)

วัดปากคลองมะขามเฒ่า ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

ประวัติโดยย่อ พระครูวิมลคุณากร (หลวงปู่ศุข)

นามเดิม ท่านชื่อ ศุข นามสกุล เกษเวช ต่อมาลูกหลานได้ใช้ เกษเวชสุริยา ก็มี เกิดเมื่อวันจันทร์ เดือน ๔ ขึ้น ๘ ค่ำ ปีวอก พ.ศ. ๒๓๙๐ ที่บ้านมะขามเฒ่า (เรียกกันในสมัยนั้น ปัจจุบันเรียก บ้านปากคลอง) ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท โยมบิดาชื่อ น่วม โยมมารดาชื่อ ทองดี ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ตำบลนี้ มีบุตรและธิดา ด้วยกัน ๙ คน (๑) หลวงปู่ศุข (๒) นางอ่ำ (๓) นายรุ่ง (๔) นางไข (๕) นายสิน (๖) นายมี (๗) นางขำ (๘) นายพลอย (๙) หลวงพ่อปลื้ม

หลวงปู่ นั้น ท่านมีลูกคนหนึ่งชื่อ แพง ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ตำบลบางเขน จังหวัดพระนคร (ในสมัยนั้น) มีอาชีพ ทำสวน ไม่มีบุตรหรือธิดา จึงได้มาขอหลานจากโยมบิดามารดาหลวงปู่ศุขไปเลี้ยง โยมท่านก็อนุญาตให้ เลือกลูก แพงก็เลือกเอาคนโต หรือ เรียกว่าคนหัวปี คือ หลวงปู่ศุข เข้าใจว่าขณะนั้นอายุประมาณ ๑๐ ขวบ เมื่อหลวงปู่ศุขไปอยู่กับลูกแพง เจริญเติบโตที่ตำบลบางเขน จนอายุได้ ๑๘ ปี ก็ได้ภรรยาคนหนึ่งชื่อ สมบุญ อยู่ครองคู่กันโดยประกอบอาชีพทำสวน ต่อมาได้กำเนิดบุตรชาย ๑ คน ชื่อ สอน การอุปสมบทของหลวงปู่ศุข นั้น ท่านได้อุปสมบทเมื่ออายุได้ ๒๕ ปี ที่วัดโพธิ์บางเขน (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัดโพธิ์ทองล่าง) โดยมี พระครูเขย จนทสิริ วัดโพธิ์บางเขน เป็น พระอุปัชฌาย์ พระเถายมเป็นพระคู่สวด การอุปสมบทนี้มีลูกแพง เป็นผู้อุปการะทั้งสิ้น ส่วนโยมบิดามารดาไม่ได้มาร่วมพิธีด้วย เพราะการเดินทางสมัยนั้นลำบากมาก จากชัยนาทถึงกรุงเทพฯ ก็กินเวลาอย่างน้อย ๒ ถึง ๓ วัน จึงจะถึง

เมื่อได้อุปสมบทแล้วอยู่กับพระอุปัชฌาย์ เพื่อศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยพอสมควรแล้ว ท่านก็ได้ ออกเดินธุดงค์หาที่สงบฝึกวิปัสสนากัมมัฏฐาน และวิชาอาคมต่าง ๆ จากสำนักที่มีชื่อเสียงโด่งดังในสมัยนั้น จนชำนาญดีแล้ว จึงกราบลาอาจารย์กลับบ้านเกิดของท่าน โดยมาพักอยู่ที่วัดร้างแห่งหนึ่งข้างหมู่บ้านของท่าน ชื่อวัดอู่ทอง ปัจจุบันนี้เรียกว่า วัดปากคลอง ชาวบ้านแถวนั้นมีความศรัทธาเลื่อมใสจึงนิมนต์ให้ท่านจำพรรษา อยู่ที่นั่น เพื่อที่ว่าจะได้สร้างวัดขึ้นมาใหม่ ดังนั้นท่านจึงได้อยู่ ณ ที่นั้นมาจนท่านมรณภาพ ในระหว่างที่ท่านมี ชีวิตอยู่นั้น ได้เริ่มพัฒนาในท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรืองด้วยจากวัดร้างที่ไม่มีอะไรเลย จนถึง พุทธาวาส ธรรมาวาส และสังฆาวาส เป็นวัดที่สมบูรณ์แบบจนถึงทุกวันนี้ ยังมีพระอุโบสถและมณฑป ปรากฏให้เห็นอยู่ ส่วนการอบรมสั่งสอนนั้นท่านได้แนะนำการประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ให้เห็นคุณและโทษของผลการปฏิบัติตน ในทางที่ดีหรือไม่ดีอย่างไร จนประชาชนแถวนั้นมีความประพฤติดีมีศีลธรรมเป็นส่วนมาก

อนึ่ง มีผู้กล่าวว่าท่านมีวิชาอาคมเวทย์มนต์เก่งมาก สามารถเสกใบไม้ให้เป็นตัวต่อ ตัวแตน เสกหัวปลี ให้เป็นกระต่าย เสกก้านกล้วยให้เป็นงูได้ และเรื่องอภินิหารของขลัง คงกระพันชาตรี มีอีกมาก จนถึงกับ สมเด็จพระหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ในราชวงศ์จักรีได้มาทดลองดู เห็นจริงจึงได้ยอมมอบตัวเป็นศิษย์ตั้งแต่นั้นมา และได้วาดภาพพุทธประวัติด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เอง ที่อุโบสถด้านในหน้าอุโบสถ ซึ่งปรากฏจนทุกวันนี้ หลวงปู่ศุข ท่านมีเมตตามากจึงมีศิษย์เป็นอันมากที่มาเรียนวิชาเหล่านี้ ท่านได้รับสมณศักดิ์ เป็นพระครูวิมลคุณากร และเป็นเจ้าคณะแขวง (ปัจจุบันเรียกว่าเจ้าคณะอำเภอ) เป็นองค์แรกของอำเภอวัดสิงห์ ไม่ปรากฏ

หลักฐานว่าเมื่อใด หลวงปู่ศุขท่านเริ่มมีอาการอาพาธด้วยโรคชราในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ ต่อมาในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ ท่านเริ่มอาพาธมากขึ้น และในเดือนพฤศจิกายน ก็มรณภาพลงด้วยอาการสงบในวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ สิริอายุได้ ๗๖ ปี วันสวดพระพุทธรูปทำศพอยู่ ๗ วัน ๗ คืน จึงประชุมเพลิง

ประวัติความเป็นมา วัดปากคลองมะขามเฒ่า (วัดหลวงปู่ศุข)

"วัดปากคลองมะขามเฒ่า" ตั้งอยู่เลขที่ 49 หมู่ที่ ๑ ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท เป็นวัดที่ตั้งอยู่บริเวณปากคลองมะขามเฒ่า (แม่น้ำท่าจีน) แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยา ห่างจากตัวเมืองชัยนาทประมาณ 25 กิโลเมตร เป็นวัดเก่าแก่ที่มีทิวทัศน์สวย งามน่ารื่นรมย์ และมีชื่อเสียงด้านพระเครื่อง

วัดแห่งนี้มีความสำคัญ ด้วยในอดีตเป็นวัดที่เคยมีพระเกจิอาจารย์ชื่อดังเป็นเจ้าอาวาส คือ "พระครูวิมลคุณากร (ศุข)" หรือที่ชาวบ้านรู้จักในนาม "หลวงปู่ศุข" ท่านเป็นพระอาจารย์ของ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ พระราชโอรสในรัชกาลที่ 5 พระบิดาแห่งกองทัพเรือ ล่วงเลยมาจนถึงกาลปัจจุบัน เมืองชัยนาทยังปรากฏนามพระสงฆ์ สุปญฺปิโน อันคู่ควรแก่การกราบไหว้เป็นมงคลชีวิตอยู่หลายรูปด้วยกัน

วัดปากคลองมะขามเฒ่า สร้างขึ้นเมื่อใดไม่มีใครบันทึกไว้ แต่จากการที่ได้สอบถามคนเก่าๆ ได้ความว่า สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. 2434 โดยหลวงปู่ศุข และได้นำชื่อวัดอุทุมมาตั้งชื่อ เพราะการสร้างอุโบสถ และวิหารไม่ห่างไกลจากวัดร้างวัดหนึ่งชื่อ "วัดอุทุม" หลวงปู่ศุขได้นำชื่อวัดอุทุมมาใช้ตั้งชื่อวัดของท่าน มีหลักฐานคือเหรียญรุ่นหนึ่งจากท่านจารึกด้านหลังว่า "พระครูวิมล อยู่วัดอุทุมมะขามเฒ่า" วัดอุทุมคงใช้แทนชื่อวัดปากคลองมะขามเฒ่าเรื่อยมา จนถึง พ.ศ. 2474 จึงได้ชื่อปากคลองมะขามเฒ่าเป็นชื่อทางราชการมาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา การเปลี่ยนชื่อวัดมีสาเหตุ 2 ประการคือ ประการแรก ชื่อว่า "วัดอุทุม" นับเป็นชื่อซ้ำกับวัดเก่า ประการที่สอง ชาวบ้านนิยมเรียกว่าวัดปากคลองมะขามเฒ่า ซึ่งได้นำเอาสัญลักษณ์ต้นมะขามขนาดใหญ่ต้นหนึ่ง มีขนาด 3 คนโอบ ขึ้นอยู่ริมคลองหน้าวัด ปัจจุบันน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลเซาะดินฝั่งตะวันตก ที่ตั้งวัดพังขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้ต้นมะขามยักษ์ดังกล่าวโค่นล้มลงในแม่น้ำเจ้าพระยา

ปัจจุบันวัดปากคลองมะขามเฒ่ายังมี ภาพถ่ายและข้าวของเครื่องใช้ รวมทั้งหุ่นขี้ผึ้ง และรูปหล่อของหลวงปู่ศุข พร้อมด้วยรูปหล่อกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ไว้ให้เป็นที่สักการบูชาโดยทั่วกัน สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของวัดนี้ คือ ภาพเขียนผนังพระหัตถ์ของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ในพระอุโบสถติดอยู่ตามผนังเป็นภาพพุทธประวัติ ที่ทรงวาดร่วมกับข้าราชการบริพาร ทั้งหมดเขียนด้วยอักษรอมผณังด้านใต้มีภาพเขียนบอกเวลาที่เขียนไว้คือปี พ.ศ. 2433 เพื่อถวายหลวงปู่ศุข เมื่อครั้งสร้างพระอุโบสถ ซึ่งทางวัดยังคงอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี

สิ่งสำคัญภายในวัด มีดังนี้

พระอุโบสถวัดปากคลองมะขามเฒ่า

พระอุโบสถของวัดปากคลองมะขามเฒ่า เข้าใจว่าสร้างในปีกุน พุทธศักราช ๒๔๔๒ ในขณะที่พระเกียรติคุณของหลวงปู่ศุขคงจะโด่งดังมากแล้ว ทั้งนี้เพราะเหตุว่าท่านได้สร้างพระพิมพ์เครื่องรางขึ้นผู้ที่บริจาคเงิน ๑ บาทจะได้รับแจกพระ ๑ องค์ มีประชาชนนิยมพระของท่านมาก ท่านได้ใช้เรือบรรทุกข้าวล่ำเล็กๆ ใจอดที่อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท เพื่อรับบริจาคเงินสร้างพระอุโบสถ ปรากฏว่าได้เงินมาครึ่งโอง (สมัยนั้นใช้เงินพดด้วง) นับแล้วเป็นจำนวนเงินถึง ๔,๐๐๐ บาท รวมกับเงินส่วนตัวของหลวงปู่ศุขจำนวนอีก ๙ ชั่ง ได้ใช้ในการสร้างพระอุโบสถหลังนี้

ซึ่งภายในพระอุโบสถได้มีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่มีคุณค่ายิ่ง โดยเฉพาะภาพเขียนผีพระหัตถ์ของกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และมีข้าราชการบริพารร่วมเขียนด้วย ทั้งหมดเขียนด้วยอักษรขอม ผนังด้านใต้มีภาพเขียนที่บอกเวลาเขียนไว้คือปี พ.ศ.๒๔๓๓

พระอุโบสถวัดปากคลองมะขามเฒ่า ในปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๕๖)

ภาพเขียนในพระอุโบสถ

ภายในพระอุโบสถหลังนี้มีจิตรกรรมฝาผนัง ที่มีคุณค่า แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ทิศเหนือ นายรุ่ง น้อยชายหลวงปู่ศุข เป็นผู้เขียน ทิศใต้ นายมา เป็นผู้เขียน ทิศตะวันตก กรมหลวงชุมพรเขตต์อุดมศักดิ์และข้าราชการ เป็นผู้เขียน

จิตรกรรมฝาผนัง เป็นภาพเขียนสีฝุ่นมีร่องพื้น จิตรกรรมฝาผนังด้านเหนือและ ด้านใต้เป็นลักษณะ ฝีมือช่างพื้นฐาน สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นภาพพุทธประวัติสอดแทรกชีวิตความเป็นอยู่ ของชาวบ้าน จิตรกรรมฝาผนังด้านตะวันออก เป็นส่วนที่มีความสำคัญที่สุด ภาพส่วนบนเป็นภาพประวัติ ตอนมารวิชัย ภาพภาพจิตรกรรมฝาผนังตอนล่างระหว่างช่องประตู เป็นภาพพุทธประวัติตอนบำเพ็ญทุกรกิริยา มีลักษณะ แตกต่างจากจิตรกรรมด้านบนอย่างเห็นได้ชัด จิตรกรรมด้านนี้เป็นภาพผีพระหัตถ์ของ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตต์อุดมศักดิ์ และข้าราชการที่ตามเสด็จ มีลักษณะการวางรูปแบบเค้าโครงภาพคล้าย จิตรกรรมผีพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้า กรมพระยา นริศรานุวัดติวงศ์ ที่วัดราชาธิวาส เป็นภาพ มารผจญ มีนางธณีนทีบมวณม

เป็นบรรยากาศแบบใหม่สอดแทรกอิทธิพลตะวันตกด้วย พระองค์เขียนอย่างอิสระ มีพระอารมณ์สนุกสนานแฝงอยู่ ดังภาพพลยักษ์กำลังแหวกว่ายสายชลตนหนึ่งในมือถือสุรา มีอักษรอังกฤษแทนอาวุธ พลยักษ์บางตนแสดงสีหน้าตกใจกลัวอย่างน่าขำที่สุด ที่สะดุดตามากที่สุดคือ ภาพสตรีนุ่งขาวประนมมืออยู่ท่ามกลางพญามารธิดาราชอีกด้วย นับว่าเขียนล้อไพร่พล และสตรีชราก็คือยายแม่ครัวของพระองค์นั่นเอง

นอกจากนี้ มีรูปพระพุทธเจ้าทรงเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยา อยู่ถัดมารผจญลงมา

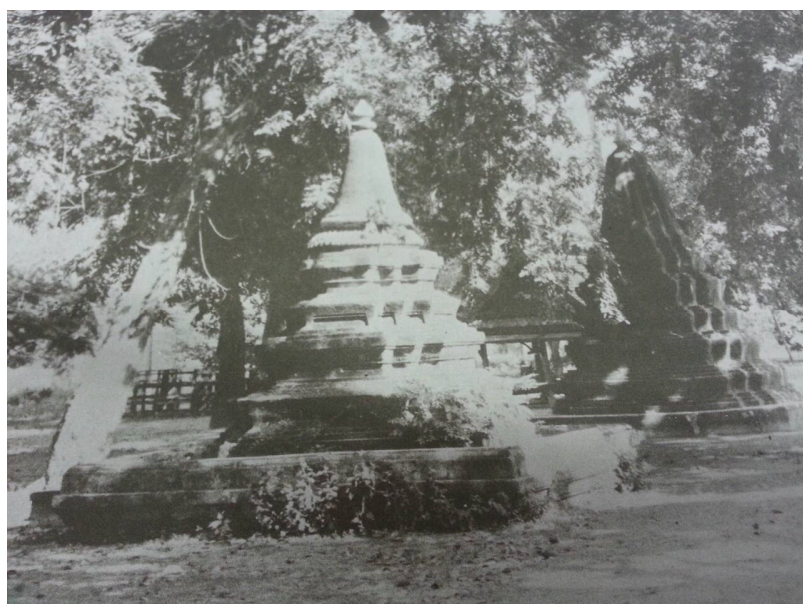
จิตรกรรมฝาผนังด้านเหนือและใต้เป็นลักษณะฝีมือช่างพื้นบ้าน สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นภาพพุทธประวัติ สอดแทรกภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

พระเจดีย์หน้าพระอุโบสถวัดปากคลองมะขามเฒ่า

เมื่อหลวงปู่ศุขสร้างพระอุโบสถสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านได้สร้างพระเจดีย์ ๒ องค์ ไว้ที่ด้านหน้าพระอุโบสถ ท่านใช้อิฐที่เหลือจากการสร้างพระอุโบสถ สร้างเจดีย์ขึ้น

กล่าวกันว่าภายในเจดีย์ได้บรรจุแม่พิมพ์พระเครื่องรางที่ท่านสร้างขึ้น พร้อมกับตำราโบราณต่างๆ และทราบว่าการบรรจุพระพิมพ์เครื่องรางของหลวงปู่ศุขไว้ภายในพระเจดีย์ด้วย

พระเจดีย์หน้าพระอุโบสถวัดปากคลองมะขามเฒ่า ในปี พ.ศ.๒๕๒๘

เล่ากันว่า มีผู้พยายามลักขุดเจดีย์ เพื่อค้นหาพระที่หลวงปู่ศุขสร้าง แต่ทำไม่สำเร็จ ผู้ที่จะลักขุดต้อง “ว้ายบก” อยู่ตลอดทั้งคืน จนกระทั่งเวลาเช้า

พระเจดีย์หน้าพระอุโบสถวัดปากคลองมะขามเฒ่า ในปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๕๖)

มณฑปวัดปากคลองมะขามเฒ่า

มณฑปของวัดปากคลองมะขามเฒ่า หลวงปู่ศุข ท่านเริ่มสร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๕๖ อยู่ทางทิศใต้ของอุโบสถ โดยได้ไปขอไม้ซุงสักมาจากจังหวัดพิษณุโลก 3 ต้น ผู้ที่ถวายพระซุงคือ แม่ทัพพนอม กล่อมใจเย็น ฐานรากใช้คนกระทุ้งอิฐและทราย แล้วก่ออิฐเรียงขึ้นไปจนถึงเครื่องไม้ชั้นบน พียักเครื่องไม้ชั้นบนใช้พระทำทั้งหมด ใช้พระสวด 8 ทิศ ทิศเหนือมีพระ 7 รูป ทิศใต้มีพระ 7 รูป จากพระนั่งสวดมีสายสิญจน์ โยงไปยังข้อมือของพระภิกษุ 4 รูป ที่จะขึ้นทำงานอยู่ชั้นบนของมณฑป ทราบว่าในการประกอบตัวไม้ชั้นเป็นหลังคานั้น หลวงปู่ศุขท่านสั่งให้บรรจุพระพิมพ์เนื้อตะกั่ว หรือเนื้อชินลงไปด้วย เพราะในตัวไม้จะขุดเป็นบ่อเล็กๆ ในบ่อหรือหลุมๆ หนึ่งจะมีพระอยู่ประมาณ ๕ องค์ มีไม้ครอบหลุมเหล่านี้ไว้

สำหรับยอดมณฑปนั้น ทำเป็นฉัตรห้าชั้น เจ้าจอมมารดาโหมด (เจ้าจอมมารดาของกรมหลวงชุมพรฯ) ได้ถวายทองคำหนัก ๘๐ บาท ให้หลวงปู่ศุขนำมาผสมกับทองแดงทำเป็นยอดฉัตรมณฑปหลังนี้ ในปัจจุบันยอดฉัตรได้สูญหายไปหมดแล้ว

สิ่งที่สำคัญสำหรับมณฑปหลังนี้คือ บานประตูแกะสลักอย่างสวยงาม 3 บาน แกะสลักโดยช่างไหหลำ รับทำในราคาบานละ ๕๐๐ บาท มีช่างอยู่ ๔ คนด้วยกัน ทำกันที่โรงเลื่อยเจ๊กลี่ อยู่ฝั่งตรงข้ามกับวัดปากคลองมะขามเฒ่า เมื่อแกะบานประตูเสร็จครบทุกบานแล้ว พวกช่างได้นำเครื่องมือที่ใช้ทำทั้งหมดไปทิ้งหน้าวัดปากคลองมะขามเฒ่า ภายในมณฑปเคยเป็นที่ตั้งของพระพุทธรูปบาทจำลอง ปัจจุบันบานประตูแกะสลักเหลืออยู่เพียงบานเดียว

ในการสร้างมณฑปนี้ หลวงปู่ศุขได้นำพระเครื่องวางเป็นพระเนื้อโลหะผสม มีทองแดงเป็นส่วนผสมสำคัญ ทางด้านหลังมียันต์นูนปรากฏอย่างชัดเจน นับว่าเป็น พระสัมฤทธิ์รุ่นสุดท้ายที่หลวงปู่ศุขสร้าง

ภาพมณฑปของวัดปากคลองมะขามเฒ่า ในปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๕๖)

อายุครบ ๑๐๐ ปี

ศาลเจ้าพ่อจ้อย

เป็นศาลเจ้าเก่าแก่ที่ชาวบ้านนับถือว่ามีความศักดิ์สิทธิ์มาก ไม่ทราบว่าเป็นครั้งแรกสร้างขึ้นเมื่อใด เพราะปรากฏมีแล้วตั้งแต่ก่อนหลวงปู่ศุขมาสร้างวัดปากคลองมะขามเฒ่า มีเรื่องเล่าว่าครั้งหนึ่งหลวงปู่ศุขได้ใช้ให้ชาวบ้านถากถางป่าบริเวณนั้น เมื่อทำสำเร็จแล้วจึงให้จุดไฟเผาหญ้าและกิ่งไม้ที่ตัดทิ้ง ปรากฏว่าเกิดไฟไหม้ลามไปทั่วบริเวณนั้นทั้งหมด รวมทั้งรอบๆศาลเจ้าพ่อจ้อยด้วย แต่ศาลเจ้าพ่อจ้อยไม่ได้เป็นอันตรายจากไฟไหม้ ทั้งที่หลังคามุงด้วยแฝก เป็นที่อัศจรรย์ยิ่งนัก ในครั้งนั้นเจ้าพ่อจ้อยได้เข้าฝันชาวบ้านว่า เจ้าพ่อจ้อยต้องมาดับไฟที่หลวงปู่ศุขสั่งให้จุดเสียแทบแย่

แต่ปัจจุบัน บริเวณศาลเจ้าเดิมนั้นได้ถูกน้ำกัดเซาะพังไปหมด จึงได้สร้างศาลใหม่ดังที่เห็นในปัจจุบัน

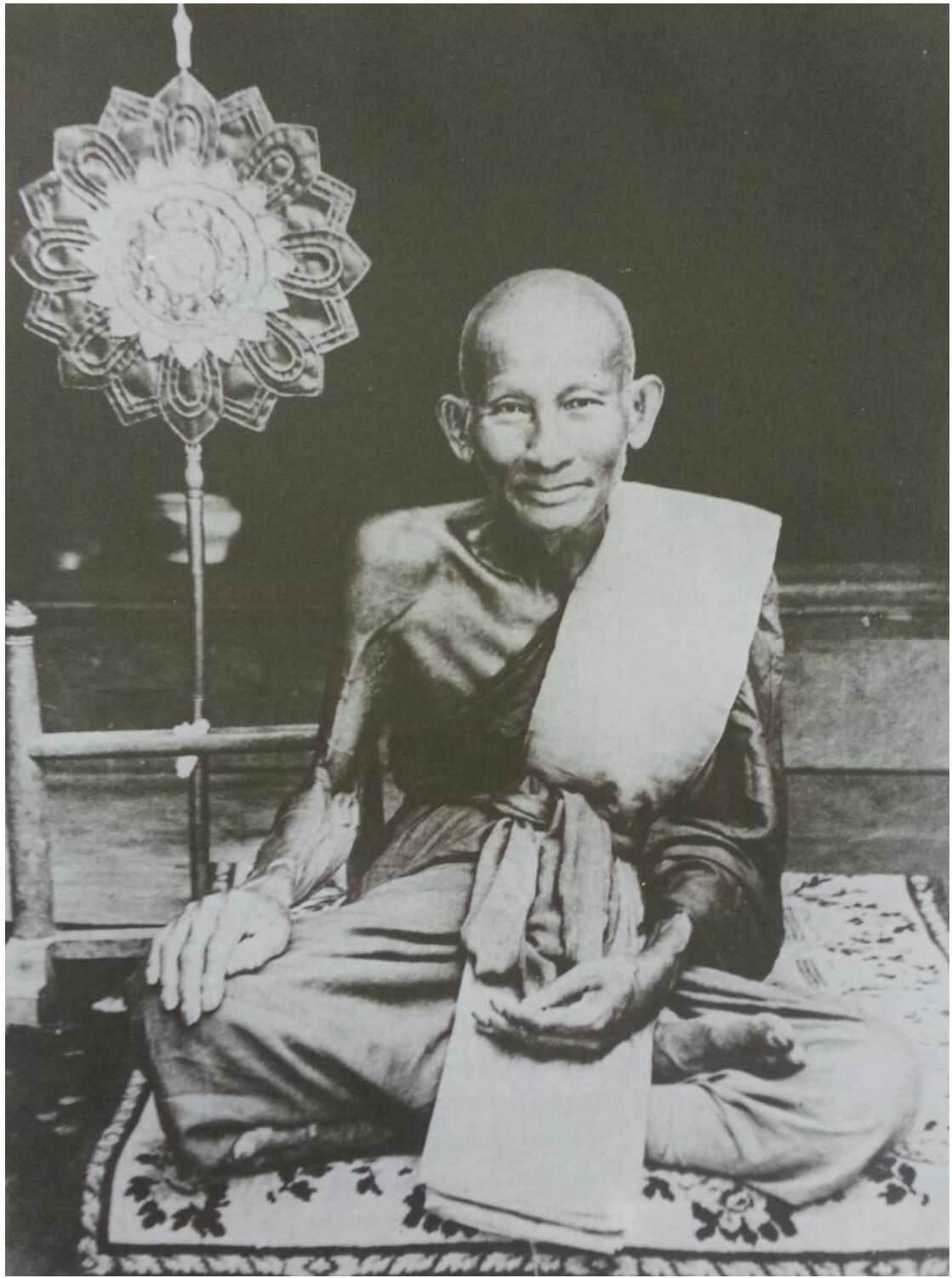

ศาลเจ้าพ่อจ้อย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘

ศาลเจ้าพ่อจ้อยในปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๕๖)

ภาพถ่าย พระครูวิมลคุณากร (หลวงปู่ศุข) “รูปร่างผอมเตี้ยว”

รูปเหมือน พระครูวิมลคุณากร “หลวงปู่ศุข”

พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (ศิษย์เอกของหลวงปู่ศุข)

กล่าวกันว่าในบรรดาศิษย์ทั้งหลายของ "หลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า จังหวัดชัยนาท" นั้น ถือว่า "พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์" เป็นศิษย์เอกของหลวงปู่ศุข ที่ได้รับการถ่ายทอด วิชาอาคมต่างๆ ไว้มากที่สุด และความผูกพันซึ่งกันและกันระหว่างหลวงปู่ศุข กับ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ มากที่สุด

ประวัติ พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (ศิษย์เอกของหลวงปู่ศุข)

เขตอุดมศักดิ์

"พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์" เป็นพระเจ้าลูกยาเธอในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ในราชสกุลวงศ์เป็น พระองค์ที่ 28 ทรงมีพระนามเดิมว่า "พระองค์เจ้าอาภากร เกียรติวงศ์" ทรงประสูติในวันอาทิตย์ที่ 19 ธันวาคม ปีพุทธศักราช 2423 หรือ ในปีคริสต์ศักราช 1880 เป็นพระลูกเจ้ายาเธอพระองค์ที่หนึ่งในเจ้าจอมมารดาโหมด จิดาเจ้าพระยา สุรวงษ์ ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค) พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพร

กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ท่านทรงได้รับการศึกษาครั้งแรกในพระบรมมหาราชวังมีพระยา อิศพันธ์โสภณ (พุน อิศรางกูร) เป็นพระอาจารย์ทรงศึกษาภาษาอังกฤษกับ นายโมแรนท์ ชาวอังกฤษ และได้เป็นนักเรียนในโรงเรียน พระตำหนัก สวนกุหลาบ จนกระทั่งพระชนม์มาอย่าง 13 พรรษา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้เสด็จไปทรงศึกษาวิชาการที่ประเทศอังกฤษ และกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ได้ทรงศึกษาวิชาการทหารเรือที่ประเทศอังกฤษ

กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ทรงมีความสนพระทัยใน กีฬามวยและ กระบี่กระบอง กีฬาเล่นใบในทะเล ก็นับว่าทรงโปรดมากที่สุดในด้านการดนตรี ก็ทรงมีความสามารถชำนาญทาง ดนตรีดีดดีเป่า ทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล การขับร้องเพลงไทย ทั้งยังทรงนิพนธ์บทเพลงเองก็มี โดยเฉพาะบทเพลงที่ทรงนิพนธ์เกี่ยวกับวิชาทหารเรือ

กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ทรงเริ่มวางรากฐานการบริหารงานของกองทัพเรือ ก่อตั้งโรงเรียนนายเรือ และฐานทัพเรือที่สัตหีบ จังหวัดชลบุรี ภายหลังจากที่ทรงลาออกจากราชการ พระองค์ได้ทุ่มเทเวลาศึกษาดำรงยา เพื่อรักษาผู้ป่วยประชาชนทั่วไป โดยไม่เปิดเผยพระองค์ แต่คนทั่วไปจะรู้จักในนาม "หมอพร"

ในบั้นปลายพระชนม์ชีพ ได้ลาออกเพื่อจะไปทำสวนที่ชุมพร แต่ทรงประชวรเป็นพระโรคหวัดใหญ่ สิ้นพระชนม์ที่ ตำบลทรายรี อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม ปีพุทธศักราช 2466 หรือ ในปีคริสต์ศักราช 1923 ขณะพระชนมายุได้ 44 พรรษา ปัจจุบันนี้ประชาชนทั่วไปต่างเรียกพระองค์ว่า "เสด็จเตี่ย" หรือ "เจ้าพ่อกรมหลวงชุมพรฯ"

ถึงแม้กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ จะทรงสำเร็จวิชาการทหารเรือจากประเทศทางฝั่งยุโรป ซึ่งแสดงออกถึงความเป็นคนสมัยใหม่ ทรงไม่เชื่อเรื่องที่พิสูจน์ไม่ได้ในทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็มีเหตุการณ์บางอย่างที่ทำให้ท่าน ทรงนับถือในเรื่องของวิชาอาคมและพุทธศาสนาอย่างแน่วแน่

ครั้นชื่อเสียงกิตติคุณของหลวงปู่ศุขมีมากขึ้น ก็มีความสนพระทัย ความคิดใคร่จะไปทดลองดูให้เป็นที่ประจักษ์แก่ตาว่าเป็นอย่างไร หากมีโอกาสเมื่อใดก็จะไปพบหลวงปู่ศุขให้จงได้ ในครั้งนั้น กรมหลวงชุมพรฯ เสด็จไปตากอากาศภาคเหนือและเสด็จกลับด้วยเรือทหารล่องลงมาทางแม่น้ำเจ้าพระยา แต่แทนที่จะล่องกลับถึงกรุงเทพฯ พระองค์ทรงรับสั่งให้เรือกลไฟที่จูงเรือประเทียบล่องลงมาตามลำน้ำท่าจีน อันแม่น้ำท่าจีนนั้น แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่ชัยนาท ไหลลงสู่อ่าวไทยที่เมืองสมุทรสาคร มีความยาวถึง 200 กม. และเส้นทางสายแม่น้ำท่าจีนนี้ได้ไหลผ่านวัดปากคลองมะขามเฒ่าด้วย เมื่อเรือพระที่นั่งล่องมาถึงวัด ก็บังเอิญให้เรือมีอันขัดข้องโดยไม่ทราบสาเหตุ แม้จะพยายามแก้ไขเครื่องยนต์อย่างไรก็ไม่สำเร็จ (ภายหลังหลายคนเชื่อว่าคงเป็นการสำแดงอิทธิฤทธิ์ของหลวงปู่ศุข) ในที่สุดก็เลยต้องชะลอเรือทั้งหมดเข้าไปจอดที่ศาลาวัดปากคลองมะขามเฒ่า ขณะที่เรือประเทียบและเรือกลไฟเข้ามาเทียบอยู่ที่ศาลาท่าน้ำ พระองค์ทรงแลเห็นเด็กลูกศิษย์วัด กำลังชุมนุมอยู่กับการตัดหัวปลีเอามากองที่ข้างศาลาที่ละหัวสองหัว จนเรือเข้าเทียบศาลาท่าน้ำนั้นแหละ จึงเห็นหัวปลีกองโตขึ้น ขณะเสด็จในกรมทรงยืนบนเรือมองดูการกระทำของเด็กวัดเหล่านั้นด้วยความฉงนพระทัย ได้มีพระภิกษุชรูปหนึ่งเดินตรงเข้ามาที่กองหัวปลี ท่าทางเคร่งขรึม ท่านมองรอบ ๆ กองหัวปลีอยู่ 2-3 อึดใจ แล้วจึงหย่อนร่างนั่งบนกองหัวปลีนั้น พระภิกษุรูปนั้นนั่งหลับตาภาวนาอยู่ครู่หนึ่ง จากนั้นท่านก็หยิบหัวปลีขึ้นมาเป่าลูกไปมา จากนั้นท่านเหวี่ยงหัวปลีลงพื้น แล้วเสด็จในกรมตลอดจนทหารข้าราชการบริพาร ต้องตกตะลึงเพราะหัวปลีนั้นเมื่อตกถึงพื้นกลายเป็นกระต่ายสีขาวนวล กระโดดโลดเต้นอยู่ไปมา ภิกษุรูปเดิมหาได้หยุดเสกเป่าหัวปลี ท่านทำอย่างต่อเนื่อง หัวปลีกลายเป็นกระต่ายขาวหลายตัววิ่งอยู่บนศาลาและพื้นดินเต็มไปหมด

เมื่อเห็นเหตุอัศจรรย์เช่นนี้ กรมหลวงชุมพรฯ พร้อมด้วยนายทหารและข้าราชการบริพารทั้งปวงในที่นั่งนั้นก็เข้าไปแสดงอาการคารวะต่อพระภิกษุรูปนั้นโดยทั่วหน้ากัน ครั้นกระต่ายวิ่งมาหาท่านทีละตัว ท่านก็เอามือลูบคลำไปมาสักครู่ แล้วปล่อยวางลงกับพื้น กระต่ายก็กลับเป็นหัวปลีอย่างเดิม และทำอยู่อย่างนั้นทุกตัว จนกลายเป็นหัวปลีกองโตเหมือนเดิม

กรมหลวงชุมพรฯ ได้สอบถามพูดคุยกับหลวงพ่อดังนั้น (ขณะนั้นเสด็จในกรมเรียกหลวงพ่อ) จึงทราบว่าพระภิกษุที่อยู่เบื้องหน้าท่านก็คือ “หลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า” ที่พระองค์ได้ยินชื่อเสียงมาช้านานนั่นเอง และหลวงปู่ศุขก็รู้ว่าผู้ที่อยู่เบื้องหน้าคือพระราชโอรสแห่งพระพุทธเจ้าหลวง “กรมหลวงชุมพรฯ” นั่นเอง

การพูดคุยกันวันนั้นเป็นที่ถูกอัธยาศัยกันทั้ง 2 ฝ่าย เสด็จในกรมจึงอยากพักอาศัยอยู่ที่วัดปากคลองมะขามเฒ่าสักหลายวัน หลวงปู่ศุขก็มีได้วาระไร ยกศาลาท่าน้ำให้เป็นที่พักผ่อน ความสัมพันธ์ระหว่างพระภิกษุชราและโอรสของเจ้าเหนือหัวได้เริ่มขึ้นแล้ว

วันรุ่งขึ้น เสด็จในกรมได้ขึ้นไปสนทนากับหลวงปู่ศุขบนกุฏิ การสนทนาในวันนั้นส่วนมากก็วนเวียนอยู่กับฤทธิ์อาคมเสกหัวปลีให้เป็นกระต่าย หลวงปู่ศุขก็เล่าบอกตามความเป็นจริงในทางที่ตนเองยึดถือปฏิบัติ ยิ่งพูดคุยกันมากเสด็จในกรมก็ยิ่งรู้ว่าหลวงปู่ศุขมีอาคมมากมาย ทั้งยังสามารถเสกคนให้เป็นจระเข้ได้อีกด้วย ในตอนหนึ่งของการสนทนา หลวงปู่ศุขได้สอบถามกรมหลวงชุมพรฯ ว่า “ปรารถนาจะใคร่ชมคนกลายเป็นจระเข้หรือไม่” เสด็จในกรมและข้าราชการบริพารที่นั่งอยู่ต่างตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า “อยากเห็นคนกลายเป็นจระเข้”

เมื่อทุกคนอยากดูการเสกคนเป็นจระเข้ หลวงปู่ศุขจึงบอกให้เสด็จในกรมคัดเลือกคนรูปร่างลำสัน แข็งแรง พระองค์จึงคัดเลือกพลทหารมาได้คนหนึ่งชื่อ “จ๊อก” จากนั้นหลวงปู่ศุขสั่งให้เอาเชือกเส้นใหญ่มัดที่เอวของพลทหารจ๊อกอย่างแน่นหนา แล้วพาไปที่สระน้ำแห่งหนึ่งในวัด ให้พลทหารผู้นั้นนั่งคุกเข่าลงข้างสระ แล้วสั่งให้หลับตาพนมมืออยู่หนึ่ง ๆ ส่วนตัวหลวงปู่ศุขจับปลายเชือกไว้แน่น พลังบริกรรมคาถาอยู่ครู่หนึ่ง แล้วก็เป่าพรวดลงไปใต้สระพร้อมกับใช้ฝ่ามือที่ไม่ได้จับปลายเชือกตบลงที่กลางหลัง พร้อมกับผลักพลทหารจ๊อกตกลงไปในสระน้ำเสียงตูมใหญ่ สายตาทุกคู่จึงเป็นจุดเดียว กรมหลวงชุมพรฯ ยืนมองร่างพลทหาร ท้องน้ำแตกกระจายเป็นวงกว้าง ครั้นน้ำสงบลงจึงแลเห็นร่างของจระเข้ตัวโตอยู่ในน้ำ ส่วนหัวมีเชือกผูกติดตัวแหวกว่ายวนเวียนสะบัดหางฟาดน้ำอยู่ไปมา ทุกคนในที่นั้นต่างอัศจรรย์ในความขมังเวทย์ของหลวงปู่ศุข ส่วนกรมหลวงชุมพรฯ ทรงทอดพระเนตรดูลูกน้องกลายเป็นจระเข้ แหวกว่ายอยู่ในสระน้ำด้วยใจระทึก ร่างของจระเข้พยายามตะเกียกตะกายเพื่อจะดำดิ่งลงก้นสระ ติดแต่ว่าถูกล่ามเชือกอยู่ โดยเหล่าทหารเข้าช่วยหลวงปู่ศุขเอาไว้ หลวงปู่ศุขได้กล่าวกับเสด็จในกรมว่า “ท่านจะให้ลูกน้องกลับเป็นคนหรือจะให้เขาเป็นจระเข้อย่างนั้น” กรมหลวงชุมพรฯ ได้ตรัสตอบว่า “ต้องการให้เขากลับเป็นมนุษย์อย่างเดิม” หลวงปู่ศุขจึงให้พวกทหารช่วยกันดึงเชือกให้หัวจระเข้โผล่ขึ้นมาพร้อมกับสั่งกำชับว่า “อย่าปล่อยให้เชือกหลุดมือหรือขาด หากจระเข้หลุดไปแล้วมันจะดำลึกลงก้นบ่อนที่ก้นสระ โอกาสที่จะทำให้คืนร่างเป็นมนุษย์คงยาก” พวกทหารจึงช่วยกันดึงรั้งเชือกกันสุดแรง กลายเป็นการชักเย่อระหว่างคนกับจระเข้ ส่วนหลวงปู่ศุขท่านเดินกลับกุฏิ ครู่ใหญ่ถือบาตรน้ำมนต์ตรงมายังขอบสระที่จระเข้กำลังตะเกียกตะกายหนี จากนั้นท่านได้บริกรรมคาถากำกับน้ำมนต์อยู่อึดใจแล้วท่านได้ส่งด้วยเสียงอันดังว่า “เอา ออกแรงดิ้นขึ้นมาหน่อย” ทหารทุกคนทำตาม ออกแรงดึงให้ร่างจระเข้ลอยบนผิวน้ำ หลวงปู่ศุขจึงเอาน้ำมนต์ที่เสกแล้วเทราดบนหัวจระเข้ ความอัศจรรย์เกิดขึ้นเป็นคำรบสอง ร่างจระเข้ที่ดิ้นรนและฟาดหางไปมานั้นค่อย ๆ มีอาการสงบลง แล้วร่างที่ขรุขระของจระเข้ก็กลายเป็นผิวเนื้อของมนุษย์ที่ละน้อยอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นทหารคนเดิมในเวลาต่อมา กรมหลวงชุมพรฯ มองดูทหารผู้นั้นด้วยความอัศจรรย์ในเป็นที่สุด เรื่องที่พระองค์ไม่เคยพบเห็นในชีวิตก็ได้มาเห็นที่วัดของหลวงปู่ศุข

กรมหลวงชุมพรฯ ได้เห็นการเสกหัวปลีเป็นกระต่ายขาว จนถึงการเสกพลทหารจ๊อกเป็นจระเข้ แล้วทรงยอมรับว่าอิทธิฤทธิ์ของหลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า นั้นเหนือกว่าพระเกจิอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่พระองค์ประสบพบมา รู้สึกพอพระทัยจึงได้ฝากตัวเป็นศิษย์สำนักวัดปากคลองมะขามเฒ่า

ตลอดชีวิตของหลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า นั้น มีลูกศิษย์มากมาย แต่ผู้ที่นับเนื่องได้ว่าเป็น “ศิษย์เอก” มีเพียงท่านเดียวเท่านั้น คือ “กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์” ที่นับเป็น “ศิษย์เอก” มิใช่เพราะกรมหลวงชุมพรฯ มีเชื้อเจ้าหรือเป็นโอรสของรัชกาลที่ 5 แต่ที่นับเป็นศิษย์เอกก็เพราะศิษย์คนนี้รักและเคารพอาจารย์อย่างยอมตายถวายชีวิต กับอาจารย์จะสั่งอย่างไรก็ทำตามได้ รับถ่ายทอดวิชาจากอาจารย์ไว้ได้มากที่สุด และมีความผูกพันกันอย่างลึกซึ้งดุจบิดากับบุตร

กาลต่อมาเมื่อกรมหลวงชุมพรฯ สิ้นพระชนม์ (19 พฤษภาคม พ.ศ.2466) เมื่อหลวงปู่ศุขท่านทราบถึงกับนั่งนิ่งซึม ท่านอยู่ในอาการปรีดาเช่นนั้นนานมากจนท่านปลงอย่างหนักกับกฎแห่งวิญญูสงสาร หรือสังสารวัฏในโลกนี้ ในที่สุดปลายปี พ.ศ.2466 หลวงปู่ศุขได้มรณภาพลงด้วยโรคชราอันเป็นปีเดียวกับที่กรมหลวงชุมพรฯ สิ้นพระชนม์

พระมงคลชัยสิทธิ์ (หลวงปู่สำราญ กาญจนนาโ)

อดีตเจ้าอาวาสวัดปากคลองมะขามเฒ่า

ประวัติโดยย่อ พระมงคลชัยสิทธิ์ (หลวงปู่สำราญ กาญจนนาโ)

พระมงคลชัยสิทธิ์ หรือที่ชาวบ้านรู้จักกันในนาม “หลวงปู่สำราญ กาญจนนาโ” อดีตเจ้าอาวาสวัดปากคลองมะขามเฒ่า อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท ท่านมีนามเดิมว่า สำราญ จงกลกิจ เป็นชาวอุทัยธานี ถือกำเนิดที่ตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ 7 ม.ค. 2455 เมื่ออายุ 23 ปี เข้าพิธีอุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดศรีสิทธิการาม ตำบลคิ่งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท มีพระครูสุนทรธรรมวินิจ เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับฉายาว่า กาญจนนาโ หมายถึง ผู้มีความงามดุจดังทอง จำพรรษาอยู่ที่วัดเนินเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ศึกษาพระธรรมวินัยอยู่ระยะหนึ่ง ต่อมาได้ย้ายมาอยู่ที่วัดมณีสถิตยักปิฎการาม (วัดทุ่งแก้ว) เพื่อเรียนหนังสือและศึกษาวิทยาคมกับหลวงพ่อพุ่ม สุทัตโต วัดทุ่งแก้ว, หลวงพ่อเคน วัดดงเศรษฐี และหลวงพ่อสด วัดหนองสะแก อย่างจริงจัง

พ.ศ.2499 ได้ย้ายมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากคลองมะขามเฒ่า อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท ได้ศึกษาวิชาอาคมกับหลวงพ่อกัน วัดเขาแก้ว และตำราหลวงปู่ศุข พร้อมกับเรียนวิชาแพทย์แผนไทย กับหม่อุ่น ศุภรัตน์ เกี่ยวกับการต่อกระดูก จนมีความชำนาญ หลวงปู่สำราญ มรณภาพอย่างสงบ เมื่อวันที่ 19 มี.ค.2548 สิริอายุ 93 ปี พรรษา 71

พระราชสุทธิโสภณ (หลวงพ่อประทวน)
เจ้าอาวาสวัดปากคลองมะขามเฒ่า อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท ในปัจจุบัน
(อดีตเจ้าคณะจังหวัดชัยนาท)

ประวัติโดยย่อ พระราชสุทธิโสภณ (หลวงพ่อประทวน)

มีนามเดิมว่า ประทวน เส็งจิ้น เกิดเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2475 ณ บ้านใหม่บำรุงธรรม เลขที่ 49 หมู่ 1 ตำบลหนองบัว อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท โยมบิดา-มารดาชื่อ นายช่วงและนางพยุ่ง เส็งจิ้น ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ในวัยเยาว์ เรียนหนังสือจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดบำรุง จากนั้นได้ลาออก และได้เข้าพิธีบรรพชา เป็นสามเณร เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2491 ณ วัดบำรุงธรรม ตำบลหนองบัว อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท ระหว่างนั้นก็ตั้งใจศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.2495 สามารถสอบได้นักธรรมชั้นตรี -โท-เอกตามลำดับ กระทั่งอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ จึงเข้าพิธีอุปสมบทเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2495 ณ วัดบำรุงธรรม ตำบลหนองบัว อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท โดยมีพระปลัดเจริญ วัดพาคณาวาราม เป็นพระอุปัชฌาย์, พระมหาสำราญ กาญจนานันท์ วัดบำรุงธรรม เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระบำเรอ กิตติญาณ วัดบำรุงธรรม เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้รับฉายา ปากาโร หมายถึง ผู้มีรัศมีแห่งธรรม

ด้วยท่านมีความสนใจในการศึกษาพระปริยัติธรรม ได้เข้าศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ณ สำนักเรียนวัดใหม่จันทาราม อ.เมือง จ.อุทัยธานี จนสามารถสอบได้เปรียญธรรม 4 ประโยค สำนักเรียนคณะจังหวัดอุทัยธานี

พ.ศ.2502 สอบได้ครูพิเศษประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2508 จบปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี เป็นอาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดปากคลองมะขามเฒ่า

พ.ศ.2527 เป็นอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม-บาลี วัดโพธิ์งาม ตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท พ.ศ.2528 ได้รับแต่งตั้งเป็นพระปริยัตินิเทศก์ ประจำจังหวัดชัยนาท

พ.ศ.2534 ได้รับเสาะแสวงหาธรรมจักร ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพ.ศ. 2536 ได้ขออนุญาตเปิดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาวัดโพธิ์งาม

พ.ศ.2548 ได้รับพิจารณาคัดเลือกจากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยนาท และได้รับเกียรติบัตรยกย่องจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้เป็นวัดที่จัดอุทยานการศึกษาขึ้นภายในวัด

ท่านได้ส่งเสริมพระภิกษุ-สามเณรภายในวัดให้ได้รับการศึกษาทั้งแผนกธรรม-บาลี และสามัญศึกษาจนจบปริญญาตรี โดยทางวัดออกค่าใช้จ่ายให้หมด นอกจากนี้ ยังจัดส่งลูกศิษย์ไปเป็นครูสอนพระปริยัติธรรมในวัดต่างๆ

ด้านการปกครอง ให้พระภิกษุ-สามเณรลงอุโบสถสังฆกรรม และทำวัตรสวดมนต์เช้า-เย็นตลอดปี ระเบียบปกครองวัดอาศัยหลักพระธรรมวินัย กฎระเบียบ และข้อบังคับ ปกครองคณะสงฆ์ แบบพ้องกับลูกพี่กับน้อง และแบ่งอำนาจหน้าที่ช่วยกันรับผิดชอบภายในวัด มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี

งานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จัดกิจกรรมบวชชี-พราหมณ์ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และวันเฉลิมพระชนมพรรษาเป็นประจำทุกปี ร่วมมือกับคณะสงฆ์และหน่วยงานราชการเผยแผ่หลักธรรม โดยออกปฏิบัติงานพระธรรมทูต อบรมพระภิกษุ-สามเณร ประชาชน และนักเรียนเป็นประจำ ในวัยล่วง 77 ปี หลวงพ่อประทวน ปภาโว ยังคงมุ่งมั่นทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาด้วยความรู้ ความสามารถ และความเสียสละ บำเพ็ญคุณประโยชน์ให้ประเทศชาติบ้านเมืองสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด ยึดมั่นที่จะสร้างสรรค์พัฒนาสังคมให้มีความเจริญรุ่งเรืองด้วยความรู้คู่กับคุณธรรม

ลำดับงานปกครองคณะสงฆ์ พ.ศ.2513 เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากคลองมะขามเฒ่า และเป็นเลขานุการเจ้าคณะอำเภอดสิงห์ พ.ศ.2524 เป็นรองเจ้าคณะอำเภอดสิงห์ จ.ชัยนาท และเป็นพระธรรมทูตประจำอำเภอดสิงห์ พ.ศ.2529 เป็นพระอุปัชฌาย์

พ.ศ.2542 ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดโพธิ์งาม ต.บางหลวง อ.สรรพยา จ.ชัยนาท และเป็นเจ้าคณะอำเภอวัดสิงห์

พ.ศ.2551 ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะจังหวัดชัยนาท และเป็นเจ้าอาวาสวัดปากคลองมะขามเฒ่า ต.มะขามเฒ่า อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท

ลำดับสมณศักดิ์ พ.ศ.2516 ได้รับพระ ราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรเทียบเท่าผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นพิเศษ ในราชทินนามพระครูประกาศวิชัย

พ.ศ.2542 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่พระปริยัติพยากร

ล่าสุด เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2552 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ขึ้นเป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ พระราชสุทธีโสภณ

ด้วยท่านได้รับการยกย่องเกียรติคุณจากชาวเมืองชัยนาทให้เป็นพระมหาเถระผู้รัตตัญญู เป็นผู้ปฏิบัติชอบตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าจนเห็นผลแล้วสอนผู้อื่นให้ดำเนินรอยตาม เป็นมิ่งขวัญแก่ชาวเมืองลุ่มแม่น้ำท่าจีนมายาวนาน สร้างความปลาบปลื้มแก่สาธุชนชาวเมืองชัยนาทเป็นยิ่ง โดยคณะศิษย์ได้เตรียมจัดงานฉลองมฤตาสักการะถวาย ในวันพฤหัสบดีที่ 24 ธันวาคม 2552 ณ วัดปากคลองมะขามเฒ่า

พระราชสุทธีโสภณ ถือว่าเป็นพระเถระรูปหนึ่งที่มีวัตรปฏิบัติงดงาม ด้วยหลักใหญ่ใจความของท่านอยู่ที่การศึกษา พุ้มเทศวิจิตรใจและรับผิดชอบมายาวนาน อุทิศตนบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม ศาสนา สมควรแก่การยกย่องประกาศเกียรติคุณ เพื่อเป็นสิริฐานคติสืบไป

การเดินทาง

การเดินทางไปวัดปากคลองมะขามเฒ่า อยู่ห่างจากตัวเมืองชัยนาท ประมาณ 25 กิโลเมตร
การเดินทางไปอำเภอวัดสิงห์ ตามทางหลวงหมายเลข 3183 กิโลเมตรที่ 36-37 หรือใช้เส้นทางหมายเลข 1 ไปทางจังหวัดนครสวรรค์ แยกซ้ายกิโลเมตรที่ 288-289 ข้ามสะพานธรรมจักร ไปที่วัดปากคลองมะขามเฒ่า ระยะห่างจากตัวเมืองชัยนาท ประมาณ 17 กิโลเมตร